

Causal Factors Affecting the Professional Learning Community of Schools in Office of the Primary Education Service Area in the Three Southern Border Provinces

Nureeyah Etae

M.Ed. (Educational Research and Evaluation), Master's Student
Faculty of Education, Prince of Songkla University, Pattani campus

Mahdee Waedramae

Ph.D. (Educational Measurement and Evaluation), Lecturer
Faculty of Education, Prince of Songkla University, Pattani campus

Woralak Chookamnerd

Ph.D. (Educational Administration), Lecturer
Faculty of Education, Prince of Songkla University, Pattani campus

Jirawat Tansakul

Ph.D. (Educational Measurement and Evaluation), Lecturer
Faculty of Education, Prince of Songkla University, Pattani campus

Received: January 4, 2020/ **Revised:** October 12, 2020/ **Accepted:** November 10, 2020

Abstract

The research was aimed as follows 1) to study professional learning community 2) to analyze confirmatory factor analysis of professional learning community 3) to analyze the structural linearity of the model with empirical data. The representative sample was 900 people by stratified random sampling using questionnaire certitude that data analysis with descriptive statistics and confirmatory factor analysis. The research results showed the professional learning community level was in high level ($\bar{X}=4.36$, S.D.=0.41) the highest variable was Leadership for collaborative learning ($\bar{X}=4.52$, S.D.=0.41) secondary creating common values and visions and participation was at a high level ($\bar{X}=4.46$, S.D.=0.38) the lowed observable is interpersonal highest ($\bar{X}=4.03$, S.D.=0.52) confirmatory factor analysis of professional learning community under the office of primary education service area in three southern border provinces need 6 factors; Leadership for collaborative learning, Creating common values and visions, Participation in operation, Kalayanamit Community, Exchange of knowledge between people and Performance reflection. The factor loading of the factor between 0.47-0.79.

Keywords: Confirmatory Factor Analysis, Professional Learning Community,
Three Southern border Provinces

การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ ทางวิชาชีพของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

นุริยะ อีแด

ศษ.ม. (การวิจัยและประเมินผลการศึกษา), นักศึกษาปริญญาโท
สาขาวิชาประเมินผลและวิจัยทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี

มัยดี แวดราแม

ค.ด.(การวัดและประเมินผลการศึกษา), อาจารย์
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี

วรลักษณ์ ชูกำเนิด

ปร.ด.(สาขาวิชาการบริการการศึกษา), อาจารย์
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี

จิระวัฒน์ ต้นสกุล

ค.ด.(การวัดและประเมินผลการศึกษา), อาจารย์
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี

วันรับบทความ: 4 มกราคม 2563/ วันแก้ไขบทความ: 12 ตุลาคม 2563/ วันตอบรับบทความ: 10 พฤศจิกายน 2563

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการเป็นชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา 2) วิเคราะห์องค์ประกอบเชิงลักษณะการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา 3) ตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้างของโมเดลกับข้อมูลเชิงประจักษ์ของการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ จากผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 900 คน สุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น ใช้แบบสอบถามมีความเชื่อมั่น 0.83 การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน ด้วยสถิติเชิงพรรณนาและการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory factor analysis) ผลการวิจัยพบว่า การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพภาพรวมอยู่ในระดับค่อนข้างสูง ($\bar{X}=4.36$, $S.D.=0.41$) ตัวแปรที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ภาวะผู้นำการเรียนรู้ร่วมกัน ($\bar{X}=4.52$, $S.D.=0.41$) ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนมี 6 องค์ประกอบ คือ ด้านภาวะผู้นำการเรียนรู้ร่วมกัน การสร้างด้านค่านิยมและวิสัยทัศน์ร่วมกัน ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน ด้านชุมชนกัลยาณมิตร ด้านการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างบุคคล และการสะท้อนผลการปฏิบัติงานเมื่อพิจารณาค่าดัชนีความสอดคล้องกลมกลืนประกอบด้วย $\bar{X}=0.12$, $df=2$, $P\text{-value}=0.94$, $RMSEA=0.00$, $RMR=0.00$, $CFI=0.00$, $GFI=0.00$ แต่ละตัวชี้วัดขององค์ประกอบหลักมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานอยู่ระหว่าง 0.47-0.79 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยงของตัวแปรได้ (R^2) อยู่ระหว่าง 0.22 – 0.62 ซึ่งองค์ประกอบที่มีน้ำหนักสูงสุด ได้แก่ ด้านภาวะผู้นำร่วมการเรียนรู้ รองลงมาคือด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานเรียนรู้

คำสำคัญ: การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน, ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ, สามจังหวัดชายแดนภาคใต้

บทนำ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 54 บัญญัติไว้ว่า บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐจะต้องจัดให้ได้อย่างทั่วถึงตั้งแต่ก่อนวัยเรียนจนจบการศึกษาภาคบังคับอย่างมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย ทั้งนี้ รัฐต้องดำเนินการให้ประชาชนได้รับการศึกษาตามความต้องการในระบบงานต่าง ๆ รวมทั้งส่งเสริมให้มีการเรียนรู้ตลอดชีวิตและจัดให้มีการร่วมมือกันระหว่างรัฐองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคเอกชนในการจัดการศึกษาทุกระดับโดยรัฐมีหน้าที่ดำเนินการกำกับ ส่งเสริม และสนับสนุนให้การจัดการศึกษาทุกระดับ โดยรัฐมีหน้าที่ดำเนินการ กำกับ ส่งเสริม และสนับสนุนให้การจัดการศึกษาดังกล่าวมีคุณภาพ และได้มาตรฐานสากล ทั้งนี้ การศึกษาทั้งปวงต้องมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีวินัยภูมิใจในชาติ มีความสามารถเชี่ยวชาญได้ตามความถนัดของตน และมีความรับผิดชอบต่อครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย, 2560)

และจากสภาพการณ์การเปลี่ยนแปลงทั้งภายในและภายนอกประเทศที่มีผลกระทบต่อการจัดการศึกษาของประเทศ ชี้ให้เห็นว่าประเทศไทยยังต้องเผชิญกับกระแสการเปลี่ยนแปลงของโลกในศตวรรษที่ 21 ที่เป็นไปอย่างรวดเร็ว ซับซ้อนและคาดการณ์ได้ยาก ในขณะที่ผลการจัดการศึกษาของประเทศในทุกระดับยังคงมีปัญหา ทั้งในด้านคุณภาพของคนไทยที่ผู้เรียนและผู้สำเร็จการศึกษาระดับต่าง ๆ ที่ยังมีผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา คุณลักษณะ และทักษะอยู่ในระดับที่ยังไม่น่าพึงพอใจ และกำลังแรงงานของประเทศที่มีสมรรถนะไม่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานและระบบเศรษฐกิจและสังคมของประเทศที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว แม้ในภาพรวมคนไทยมีโอกาสเข้าถึงการศึกษาและมีความเสมอภาคทางการศึกษามากขึ้นจากนโยบายสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการเรียน 15 ปีของรัฐ แต่ระบบบริหารจัดการศึกษาในปัจจุบันก็ยังไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอที่จะรองรับสภาพการณ์การลดลงของประชากรและการเข้าสู่สังคมสูงวัย

อย่างรวดเร็วของประเทศ รวมถึงสภาพสังคมและเศรษฐกิจที่มีการแข่งขันอย่างเสรีและไร้พรมแดนในกระแสการเปลี่ยนแปลงอย่างก้าวกระโดดและไร้ขีดจำกัดของเทคโนโลยีที่สามารถเชื่อมทั้งโลกให้เป็นหนึ่งเดียว การเร่งปฏิรูปการศึกษาตามแนวทางการปฏิรูปประเทศ ยุทธศาสตร์ชาติและการขับเคลื่อนประเทศไทยสู่ยุค 4.0 จึงเป็นทางออกสำคัญของการจัดการศึกษาเพื่อให้ประชาชนได้รับโอกาสในการศึกษาและเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ สามารถพัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถให้เต็มตามศักยภาพของแต่ละบุคคล ดังนั้นการจัดการศึกษาที่ครอบคลุมประเด็นหลักสำคัญที่มีผลด้านความมั่นคงแก่คนในชาติจะส่งผลให้ทุกคนมีจิตสำนึก ความรู้ความสามารถ ทักษะ ความคิดทัศนคติความเชื่อ ค่านิยม และพฤติกรรมที่เหมาะสมรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของสังคมและโลกศตวรรษที่ 21 สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างสันติและสงบสุข อันจะส่งผลให้สังคมและประเทศเกิดความมั่นคง อารมณ์รักชาติไทยและผ่านพ้นจากภัยคุกคามต่าง ๆ ได้ (แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2560 – 2579) ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ นอกจากจะต้องจัดการศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนดแล้วยังต้องเร่งกระจายโอกาสทางการศึกษาให้เกิดความเท่าเทียมและหลากหลาย อีกทั้งยังต้องเร่งพัฒนาคนในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้มีความสามารถ มีองค์ความรู้ที่จำเป็น มีทักษะการคิด ทักษะในการประกอบอาชีพ และมีความสามารถในการแก้ปัญหาให้กับตนเองและสังคมส่วนรวมได้ ทั้งนี้ การจัด การศึกษาต้องมีความสอดคล้องกับวิถีชีวิตของชุมชนด้วย ไม่ใช่จัดการเรียนรู้ตามความต้องการของผู้เรียนเพียงอย่างเดียว อย่างไรก็ตาม ต้องอาศัยปัจจัยขับเคลื่อนที่สำคัญ เช่น วิสัยทัศน์และภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นสำคัญ (สำนักวิจัยและพัฒนาการศึกษา, 2550)

จากที่กล่าวมาทำให้มีความจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนกลยุทธ์ในการบริหารจัดการการแข่งขันเป็นอย่างยิ่งสำหรับการศึกษาในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ที่จะใช้เป็นเครื่องมือในการปรับแผนกลยุทธ์ให้ทันต่อเหตุการณ์ ดังนั้น จึงต้องนำ

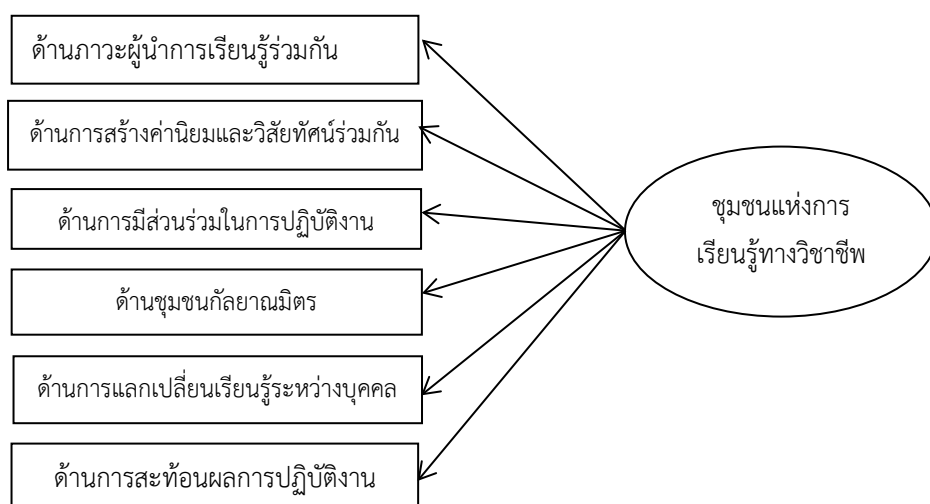
แนวคิดของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community : PLC) :7 จะเป็นอีกแนวทางหนึ่งที่จะเข้ามาแก้ปัญหาทางการศึกษาในสภาวะที่มีการเปลี่ยนแปลงสูง ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้เพื่อนำผลวิจัยมาเป็นข้อมูลในการพัฒนาการจัดกระบวนการสอนในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาการเป็นชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้
2. เพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้
3. เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้างของโมเดลกับข้อมูลเชิงประจักษ์ของการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

ภาพประกอบ 1

โมเดลสมมติฐานชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

สมมติฐานของการวิจัย

จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องผู้วิจัยได้วิเคราะห์องค์ประกอบของการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ มีองค์ประกอบ 6 องค์ประกอบ คือ ด้านภาวะผู้นำการเรียนรู้ร่วมกัน ด้านการสร้างค่านิยมและวิสัยทัศน์ร่วมกัน ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน ด้านชุมชนกัลยาณมิตร ด้านการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างบุคคล ด้านการสะท้อนผลการปฏิบัติงาน เป็นตัวแปรในการวิจัยในครั้งนี้

1. ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้อยู่ในระดับสูง
2. โมเดลการวัดขององค์ประกอบการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้สามารถอธิบายคุณลักษณะของการวัดหรือความเชื่อมั่นขององค์ประกอบได้ ทุกตัวและมีความเหมาะสมสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์

จากสมมติฐานของการวิจัย ผู้วิจัยได้นำตัวแปรมาสร้างเป็นโมเดลสมมติฐานที่ใช้ในการวิจัยรูปแบบของโมเดลเลสเตลดังภาพประกอบ 1

ขอบเขตการวิจัย

วิธีการศึกษา

การศึกษาครั้งนี้ เป็นการศึกษาองค์ประกอบเชิงยืนยันของการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ประชากรกลุ่มเป้าหมาย คือ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ จำนวน 826 โรงเรียน โดยใช้การสุ่มแบบหลายขั้นตอนโดยมีขั้นตอนดังนี้

1. หาขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของ ศิริชัย กาญจนวาสี และคณะ (2553) ที่ความเชื่อมั่น 95% ความคลาดเคลื่อนที่เกิดขึ้นได้ 5% ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง 286 โรงเรียน และจากแนวคิดของ (Hair and others, 1998) ซึ่งได้กล่าวว่า การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างในการวิเคราะห์โมเดลลิสเรล ไม่มีกฎตายตัวและสามารถอาศัยเกณฑ์หลายเกณฑ์ในการพิจารณา เกณฑ์หนึ่งที่สามารถใช้ในการพิจารณาคือขนาดของโมเดล ซึ่งโดยทั่วไปมักใช้จำนวนผู้ตอบ 5 ถึง 10 คน ต่อ 1 ตัวแปร เนื่องจากในโมเดลตัวแปรมี 18 ตัว ถ้าใช้อัตราส่วน 1 ต่อ 10 ขนาดกลุ่มตัวอย่างจะเป็น 180 โรงเรียน ส่วนข้อเสนองานของ (Anderson and Gerbing, 1984) กล่าวว่า กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการตรวจสอบความตรงของโมเดลไม่ต่ำกว่า 100 หน่วย ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจึงใช้กลุ่มตัวอย่าง 300 โรงเรียน เพื่อให้ความเหมาะสมกับตัวแปรที่ศึกษาและทำให้ผลการวิเคราะห์ข้อมูลมีความน่าเชื่อถือมากยิ่งขึ้นและป้องกันการขาดหาย และความไม่สมบูรณ์ของข้อมูล โดยมีขั้นตอนในการสุ่มตัวอย่างดังนี้

2. ทำการแบ่งโรงเรียนตามโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ แบ่งออกเป็น 3 จังหวัด คือ ยะลา ปัตตานี และนราธิวาส ดังนี้

- โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดยะลามีทั้งหมด 185 แห่ง

- โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดปัตตานีมีทั้งหมด 313 แห่ง

- โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดนราธิวาสมีทั้งหมด 323 แห่ง

3. สุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยพิจารณาขนาดโรงเรียนตามเกณฑ์การแบ่งโรงเรียนประถมศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2555) ดังนี้

โรงเรียนขนาดเล็ก คือโรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียนน้อยกว่า 120 คน

โรงเรียนขนาดกลาง คือโรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียน 121-600 คน

โรงเรียนขนาดใหญ่ คือโรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียน 601-1,500 คน

ได้โรงเรียนทั้งสิ้น 300 แห่ง โดยแบ่งเป็นโรงเรียนขนาดใหญ่ 13 แห่ง โรงเรียนขนาดกลาง 192 แห่ง และโรงเรียนขนาดเล็ก 93 แห่ง ซึ่งคัดเลือกจากโรงเรียนทั้งในเมืองและนอกเมือง ใช้โรงเรียนเป็นหน่วยในการสุ่ม ด้วยเทคนิคการสุ่มตัวอย่างอย่างง่ายจากโรงเรียนที่ผู้วิจัยสุ่มตัวอย่างมา 300 โรงเรียน

เครื่องมือการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยแบบสอบถามสำหรับผู้บริหารหรือครูที่มีบทบาทในการบริหารงานภายในโรงเรียนประกอบด้วย 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วยเขตพื้นที่ ของโรงเรียน เพศ ตำแหน่งปัจจุบัน ช่วงอายุการทำงานด้านการบริหาร และขนาดของโรงเรียนซึ่งเป็นแบบตรวจสอบรายการ มีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเพื่อวัดการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ จำนวน 18 ข้อ จำนวน 6 องค์ประกอบ คือ ด้านภาวะผู้นำการเรียนรู้ร่วมกัน ด้านการสร้างความนิยมและวิสัยทัศน์ร่วมกัน ด้านการ

มีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน ด้านชุมชนกัลยาณมิตร ด้านการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างบุคคล และด้านการสะท้อนผลการปฏิบัติงาน มีลักษณะมาตรประมาณค่า 5 ระดับ (Rating scale) มีเกณฑ์การแปลผลคะแนนดังนี้

คะแนนเฉลี่ย	การแปลผล
4.50 – 5.00	การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ อยู่ในระดับสูง
3.50 – 4.49	การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ อยู่ในระดับค่อนข้างสูง
2.50 – 3.49	การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ อยู่ในระดับปานกลาง
1.50 – 2.49	การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ อยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ
1.00 – 1.49	การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ อยู่ในระดับต่ำ

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเองตามลำดับดังนี้

ขออนุญาตออกหนังสือจากงานบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามที่เป็นเครื่องมือวิจัย ผู้วิจัยส่งแบบสอบถาม พร้อมด้วยหนังสือขอความร่วมมือในการวิจัย ถึงกลุ่มตัวอย่างและให้ส่งกลับคืนผู้วิจัยทางไปรษณีย์บางส่วนผู้วิจัยขอรับแบบสอบถามคืนด้วยตนเองโดยนัดหมายวันและเวลาในการส่ง-รับแบบสอบถามคืน นำแบบสอบถามที่รวบรวมมาได้ทำการตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ทุกชุด และนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ผลการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม ด้วยสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive statistics) โดยใช้การแจกแจงความถี่ (Frequency) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าร้อยละ (Percentage) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ทดสอบความสอดคล้องของโมเดลการวัด (Measurement Model) การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

ด้วยวิธีองค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis) และตรวจสอบความตรงของโมเดลตามสมมุติฐานกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยพิจารณาจากค่าสถิติวัดระดับความกลมกลืน (Goodness of fit Measures) ร่วมกับการวิเคราะห์เศษเหลือหรือความคลาดเคลื่อนในการเทียบความกลมกลืน (Fitted residuals Matrix) (นงลักษณ์วิรัชชัย, 2542) โดยใช้โปรแกรม LISREL 8.72

ผลการวิจัย

1. ลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ มีจำนวน 900 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 66.3 และ 33.7 ตามลำดับ โดยร้อยละ 46.8 ของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีช่วงอายุในการทำงานอยู่ระหว่าง 40 – 55 ปี รองลงมาร้อยละ 30.4 มีช่วงอายุในการทำงานอยู่ระหว่าง 30– 40 ปี ร้อยละ 18.0 มีช่วงอายุในการทำงานอยู่ระหว่าง 55 ปีขึ้นไป และร้อยละ 4.8 มีช่วงอายุในการทำงานอยู่ระหว่าง 25- 30 ปี ร้อยละ 56.1 ของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาอยู่ระดับปริญญาตรี รองลงมาร้อยละ 43.0 มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโท และร้อยละ 0.9 มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอก ร้อยละ 63.3 ของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีประสบการณ์ทำงาน 11-15 ปี รองลงมาร้อยละ 24.9 มีประสบการณ์ทำงาน 5 -10 ปี ร้อยละ 10.9 มีประสบการณ์ทำงาน 15 ปีขึ้นไป และร้อยละ 0.9 มีประสบการณ์ทำงานไม่ถึง 5 ปี ร้อยละ 33.4 ของผู้ตอบแบบสอบถามมีตำแหน่งหัวหน้าวิชาการ รองลงมาร้อยละ 33.3 เป็นครูผู้สอน ร้อยละ 21 มีตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียน และร้อยละ 12.3 มีตำแหน่งรองผู้อำนวยการโรงเรียน ร้อยละ 52.7 ของผู้ตอบแบบสอบถามอยู่ในโรงเรียนขนาดกลาง รองลงมาร้อยละ 29.0 อยู่ในโรงเรียนขนาดเล็ก ร้อยละ 18.3 อยู่ในโรงเรียนขนาดใหญ่ตามลำดับ

2. ผลการศึกษาชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

ตาราง 1

ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของการเป็นชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

องค์ประกอบ	Mean	S.D.	ความหมาย
ด้านภาวะผู้นำการเรียนรู้ร่วมกัน	4.52	0.41	สูง
ด้านการสร้างค่านิยมและวิสัยทัศน์ร่วมกัน	4.46	0.38	ค่อนข้างสูง
ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน	4.46	0.43	ค่อนข้างสูง
ด้านชุมชนกัลยาณมิตร	4.38	0.36	ค่อนข้างสูง
ด้านการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างบุคคล	4.03	0.52	ค่อนข้างสูง
ด้านการสะท้อนผลการปฏิบัติงาน	4.32	0.37	ค่อนข้างสูง
รวม	4.36	0.41	ค่อนข้างสูง

จากตาราง 1 ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่าการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ภาพรวมอยู่ในระดับค่อนข้างสูง ($\bar{X} = 4.36$, S.D. = 0.41) ตัวแปรสังเกตได้ที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ด้านภาวะผู้นำการเรียนรู้ร่วมกัน ($\bar{X} = 4.52$, S.D. = 0.41) รองลงมาคือ ด้านการสร้างค่านิยมและวิสัยทัศน์ร่วมกัน และด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน อยู่ในระดับค่อนข้างสูง ($\bar{X} = 4.46$, S.D. = 0.38, 0.43) ตัวแปรสังเกตได้ที่มีค่าต่ำที่สุดคือ ด้านการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างบุคคล อยู่ในระดับค่อนข้างสูง ($\bar{X} = 4.03$, S.D. = 0.52)

3. การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน
โมเดลการวัดการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

องค์ประกอบของการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ คือ 1) ด้านภาวะผู้นำการเรียนรู้ร่วมกัน 2) ด้านการสร้างค่านิยมและวิสัยทัศน์ร่วมกัน 3) ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน 4) ด้านชุมชนกัลยาณมิตร 5) ด้านการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างบุคคล 6) ด้านการสะท้อนผลการปฏิบัติงาน ซึ่งสรุปผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนของแต่ละองค์ประกอบ ได้ดังนี้

ตาราง 2

ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน (SE) ค่าการทดสอบนัยสำคัญทางสถิติ (t) และค่า Square multiple correlation (R^2) ของการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันขององค์ประกอบของการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียน

ตัวแปรสังเกตได้	ผลการวิเคราะห์			
	น้ำหนักองค์ประกอบ	SE	t-value	R^2
ด้านภาวะผู้นำการเรียนรู้ร่วมกัน	0.79	0.15	12.55**	0.62
ด้านการสร้างค่านิยมและวิสัยทัศน์ร่วมกัน	0.63	0.03	10.86**	0.40
ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน	0.77	0.03	12.30**	0.60
ด้านชุมชนกัลยาณมิตร	0.76	0.04	12.05**	0.58
ด้านการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างบุคคล	0.47	0.06	8.28**	0.22
ด้านการสะท้อนผลการปฏิบัติงาน	0.57	0.06	9.40**	0.33

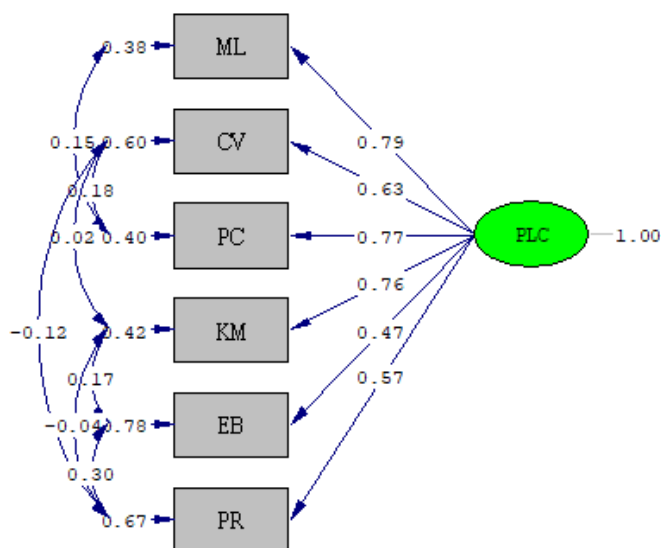
**p< .01

จากตาราง 2 ผลการวิเคราะห์พบว่า ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ (Factor loading) พบว่า ค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานอยู่ระหว่าง 0.47 – 0.79 ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน (Standard error : SE) อยู่ระหว่าง 0.03-0.15 ค่าการทดสอบนัยสำคัญทางสถิติ (t-values) อยู่ระหว่าง 8.28 – 12.55 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยงของตัวแปรสังเกตได้ (R^2) อยู่ระหว่าง 0.22 – 0.62 ซึ่งองค์ประกอบที่มีค่าน้ำหนักสูงสุด ได้แก่ ด้านภาวะผู้นำร่วมการเรียนรู้ และน้อยที่สุดคือ ด้านการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างบุคคล โดยโมเดลการวัดองค์ประกอบการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียน ดังภาพประกอบ 2

ในการทดสอบความสอดคล้องของโมเดลการวัด โดยหาค่าดัชนีที่เหมาะสมพอดีของโมเดล (Goodness of fit indices) โมเดลการวัดขององค์ประกอบ การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพประกอบด้วย 6 ด้าน คือ 1) ด้านภาวะผู้นำการเรียนรู้ร่วมกัน 2) ด้านการสร้างค่านิยมและวิสัยทัศน์ร่วมกัน 3) ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน 4) ด้านชุมชนกัลยาณมิตร 5) ด้านการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างบุคคล 6) ด้านการสะท้อนผลการปฏิบัติงาน สรุปว่า โมเดลการวัดขององค์ประกอบการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูสามารถอธิบายองค์ประกอบทุกด้าน และมีความเหมาะสมสอดคล้องดีกับข้อมูลเชิงประจักษ์ สามารถแสดงผลได้ดังตาราง 3

ภาพประกอบ 2

ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

Chi-Square=0.12, df=2, P-value=0.94350, RMSEA=0.000

ตาราง 3

ค่าดัชนีทดสอบโมเดลการวัดองค์ประกอบการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียน

ค่าดัชนีบ่งชี้ความเหมาะสมพอดี	เกณฑ์	ค่าดัชนี	ผลบ่งชี้
1. ค่าสถิติไค – สแควร์		0.12	
2. ค่าระดับนัยสำคัญทางสถิติ	$P > .05$	0.94	เหมาะสมดี
3. ค่าไค-สแควร์สัมพันธ์	$\chi^2/df < 2.00$	0.06	เหมาะสมดี
4. ค่าดัชนีวัดระดับความเหมาะสมพอดี	$GFI > .90$	1.00	เหมาะสมดี
5. ดัชนีวัดระดับความเหมาะสมพอดีที่ปรับแก้แล้ว	$AGFI > .90$	1.00	เหมาะสมดี
6. ดัชนีรากของกำลังสองเฉลี่ยของส่วนที่เหลือ	$RMR < .05$	0.00	เหมาะสมดี
7. ดัชนีรากของกำลังสองเฉลี่ยของส่วนที่เหลือในรูปคะแนนมาตรฐาน	$SRMR < .05$	0.00	เหมาะสมดี
8. ดัชนีรากที่สองของความคลาดเคลื่อนของส่วนที่เหลือในการประมาณค่า	$RMSEA < .05$	0.00	เหมาะสมดี
9. ดัชนีวัดระดับความเหมาะสมพอดีเชิงเปรียบเทียบ	$CFI > .90$	1.00	เหมาะสมดี
10. ค่าดัชนีวัดระดับความเหมาะสมอิงเกณฑ์	$NFI > .90$	1.00	เหมาะสมดี
11. ค่าดัชนีวัดระดับความเหมาะสมไม่อิงเกณฑ์	$NNFI > .90$	1.01	เหมาะสมดี

อภิปรายผล

ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่าโมเดลการวัดขององค์ประกอบการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้สามารถอธิบายคุณลักษณะของการวัดหรือความเชื่อมั่นขององค์ประกอบได้ทุกตัวและมีความเหมาะสมสอดคล้องดีกับข้อมูลเชิงประจักษ์มีค่าดัชนีความสอดคล้องกลมกลืนประกอบด้วย $\chi^2 = 0.12$, $df = 2$, $P\text{-value} = 0.94$, $RMSEA = 0.00$, $RMR = 0.00$, $CFI = 1.00$, $GFI = 1.00$ แต่ละตัวชี้วัดขององค์ประกอบประกอบหลักมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานอยู่ระหว่าง 0.47–0.79 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยงของตัวแปรสังเกตได้ (R^2) อยู่ระหว่าง 0.22 – 0.62 ซึ่งตัวชี้วัดที่มีค่าน้ำหนักสูงสุด ได้แก่ ด้านภาวะผู้นำร่วมการเรียนรู้ และน้อยที่สุดคือ ด้านการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างบุคคล แสดงให้เห็นว่าด้านภาวะผู้นำร่วมการเรียนรู้มีความสำคัญต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ดังนั้นโรงเรียนในพื้นที่

สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ควรตระหนักและให้ความสำคัญโดยที่ผู้บริหารและครูผู้สอนร่วมกันสนับสนุนให้โรงเรียนประสบความสำเร็จในด้านนโยบาย การปฏิบัติการตัดสินใจร่วมกัน มีการสนับสนุนให้ครูใช้ภาวะผู้นำ หรือการปรับปรุงโรงเรียน ทั้งนี้ ผู้บริหารต้องให้การสนับสนุนครูในการเพิ่มประสบการณ์รู้เพื่อเป็นปัจจัยสำคัญในการจัดการเรียนการสอนโดยเน้นนวัตกรรมในรูปแบบต่าง ๆ ที่จะส่งผลต่อการยกระดับผลสัมฤทธิ์ของสถานศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ซึ่งสอดคล้องกับ(Sztompka,1999) กล่าวว่า การพัฒนาความไว้วางใจจะทำให้สมาชิกมีความมั่นใจว่าพวกเขาสามารถที่จะทำการเสี่ยงในการทดลองความคิดใหม่ ๆ โดยปราศจากความกลัวจากการแก้แค้น โรงเรียนจะมีประสิทธิภาพมากขึ้น ถ้าผู้บริหารและครูมีความไว้วางใจซึ่งกันและกันและรู้ว่าพวกเขาสามารถเชื่อใจในการทำงานอย่างเต็มที่ ทำให้การทำงานเกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของร่วมกัน สอดคล้องกับ (Cheng, 1993) ที่กล่าวว่า ความร่วมมือและการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเป็นการสร้างโอกาสให้สมาชิกในองค์กรได้มีโอกาสเรียนรู้และพัฒนาเพื่อความเข้าใจร่วมกันและเพื่อบริหาร

โรงเรียนได้สำเร็จ โดยรูปแบบการทำงานร่วมกันจะเน้นไปที่ทำงานร่วมกันเป็นทีม สอดคล้องกับงานวิจัยของ (Stoll et al , 2006) และ (Kenoyer , 2012) พบว่า การให้อิสระแก่ครูในการปฏิบัติงานจะช่วยสร้างความเข้าใจอย่างลึกซึ้งในด้านการจัดการเรียนการสอน ทำให้ครูสามารถค้นพบและกำหนดแนวทางการปฏิบัติงานที่ดีที่สุด อีกทั้งยังช่วยยกระดับการปฏิบัติงานของครูให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นสอดคล้องกับแนวคิดของ (ตะวัน สือกระแสร, 2556) พบว่าการบริหารจัดการโรงเรียนสู่ความเป็นเลิศผู้บริหารต้องใช้เทคนิคเชิงบริหาร เช่น การบริหารแบบมีส่วนร่วม การบริหารแบบมีเป้าหมาย การบริหารเวลา การบริหารโดยยึดวัตถุประสงค์ การบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ การรื้อปรับระบบ เป็นต้น เพื่อให้ครูพัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานอย่างเต็มศักยภาพ นอกจากนี้ การเสริมสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพจะต้องคำนึงถึงระบบการประเมินผลที่มีคุณภาพเพื่อให้ครูสามารถพัฒนาทางวิชาชีพได้อย่างเหมาะสมสอดคล้องกับแนวคิดของ (วิจารณ์ พานิช, 2555) ที่กล่าวว่าโรงเรียนจะต้องมีระบบตรวจสอบและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนที่แม่นยำและเชื่อถือได้เพื่อใช้เป็นหลักฐานยืนยันความก้าวหน้าของผู้เรียนตามเป้าหมายทางการเรียนรู้ที่กำหนดขึ้น

ข้อเสนอแนะ

สำหรับการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

เอกสารอ้างอิง

- ตะวัน สือกระแสร. (2557) *ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการโรงเรียนเอกชนสู่ความเป็นเลิศ*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโท บัณฑิต). สาขาผู้นำทางการศึกษาและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ เชียงใหม่.
- นงลักษณ์ วิรัชชัย. (2542). *โมเดลลิสเรล : สถิติวิเคราะห์สำหรับการวิจัย*. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บรรจง ฟารุ่งแสง. (2550). *การวิจัยนโยบายของรัฐเกี่ยวกับการศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ. 2540-2550 (รายงานผลการวิจัย)*. ปัตตานี: มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี.

ประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ได้เกิดข้อค้นพบสำหรับเป็นแนวทางแก่ผู้สนใจ ผู้วิจัยนำเสนอแบ่งเป็น 2 ประเด็นคือ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากการวิเคราะห์โมเดลการวิจัย ตัวชี้วัดที่มีค่าน้ำหนักสูงสุด ได้แก่ ด้านภาวะผู้นำร่วมการเรียนรู้แสดงให้เห็นว่าด้านภาวะผู้นำร่วมการเรียนรู้มีความสำคัญต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ดังนั้น โรงเรียนควรตระหนักและให้ความสำคัญโดยเฉพาะการจัดการศึกษาในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ซึ่งมีลักษณะที่เฉพาะจำเป็นอย่างยิ่งให้ความสำคัญการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้สอดคล้องกับวิถีชีวิต และความหลากหลายทางวัฒนธรรมให้สามารถนำมาใช้เป็นฐานความคิดหลักในการกำหนดนโยบาย ยุทธศาสตร์ และมาตรการในการพัฒนาการศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ต่อไป

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

การศึกษาวิจัยในครั้งต่อไปควรขยายขอบเขตการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาที่มีบริบทแตกต่างจากประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้เพื่อเปรียบเทียบผลการวิจัยว่ามีความแตกต่างกันหรือไม่อย่างไร และควรศึกษาวิจัยแบบผสม (Mixed Methods) โดยวิจัยความสัมพันธ์เชิงสาเหตุร่วมกับการวิจัยเชิงคุณภาพเพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกที่หลากหลาย เป็นประโยชน์และสมบูรณ์มากขึ้น

- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560, มาตรา 54 (เล่ม 134 ตอนที่ 40 ก.). หน้า 14.
- วิจารณ์ พานิช.(2548). *การจัดการความรู้ในยุคสังคมและเศรษฐกิจบนฐานความรู้*. กรุงเทพฯ: บริษัท ตถาตา พับลิเคชั่น.
- วรลักษณ์ ชูกำเนิด และเอกรินทร์ สังข์ทอง. (2557). โรงเรียนแห่งชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อการพัฒนาวิชาชีพครูที่เน้นผู้เรียนเป็นหัวใจสำคัญ. *วารสารวิทยบริการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์*. 25(1),93-102.
- วรลักษณ์ ชูกำเนิด เอกรินทร์ สังข์ทอง และชวลิต เกิดทิพย์. (2557). รูปแบบชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูสู่การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 บริบทโรงเรียนในประเทศไทย. *วารสารหาดใหญ่วิชาการ*. 12(2), 123-134.
- ศิริชัย กาญจนวาสี, ทวีวัฒน์ ปี ตยานนท์ และดิเรก ศรีสุโข. (2553). *การเลือกใช้สถิติที่เหมาะสมสำหรับกรวิจัย*. (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ :โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เสริมศักดิ์ วิชาลาภรณ์.(2552). *สภาพการจัดการศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: สำนักวิจัยและพัฒนาการศึกษา สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ.
- สุเทพ พงศ์ศรีวัฒน์ (2555). *ภาวะผู้นำทฤษฎีและปฏิบัติ: ศาสตร์และศิลป์สู่ความเป็นผู้นำที่สมบูรณ์แบบ*. กรุงเทพฯ: วิรัตน์ เอ็คคูเคชั่น.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2552). *เมืองแห่งการเรียนรู้: ผลการสำรวจ (แปลและเรียบเรียงจากเอกสารในอินเทอร์เน็ต เรื่อง Learning Towns, Learning Cities: The Survey)*. สืบค้นจาก <http://www.lifelonglearning.co.uk/learningcities/index.htm>.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาแห่งชาติ. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ 2560 -2579* . กรุงเทพฯ : บริษัท พรักหวานกราฟฟิค จำกัด
- Cheng C.T. (1993). *Competency assessment in sport management for the republic of China (Taiwan)*.
- Anderson, J. C., & Gerbing, D. W. (1984). The effect of sampling error on convergence, improper solutions, and goodness-of-fit indices for maximum likelihood confirmatory factor analysis. *Psychometrika*, 49(2), 155–173.
- Hair, J.F., Anderson, R.E., Tatham, R.L. and Black, W.C. (1998), *Multivariate Data Analysis*. (5th ed) Prentice-Hall, Englewood Cliffs, NJ.
- Kenoyer, F.E. (2012). *Case Study of professional Learning Community Characteristics in an Egyptian Private School*. Doctor's Dissertation. College of Education, Columbia International University.
- Stoll, L., Bolam, R., McMahon, A., Wallace, M. and Thomas, S. (2006). *Professional Learning Communities: A review of the literature*. *Journal of Education Change*. 7:221-258.
- Sztompka, P. (1999). *Trust: A sociological theory*. Cambridge: Cambridge University Press.